
אכיל און - טיפול קבוצתי במסגרת ארוחת צהריים משותפת

שולי מסס הופמן, טובי מרגליות

שולי מסס הופמן, OT, MSc, מרפאה בעיסוק בביה"ס און, משרד החינוך תל אביב. shully.massas@gmail.com
טובי מרגליות, BOT, MA, מרפאה בעיסוק בביה"ס און, משרד החינוך תל אביב. tovimarg@gmail.com

תודות

הקבוצה נערכה במסגרת טיפול קבוצתי בריפוי בעיסוק בארבע שנות הלימודים תשע"ב - תשע"ה, תודה לתלמידי וצוות הכיתה על שיתוף הפעולה. הבסיס התיאורטי מבוסס על עבודת המאסטר של **שולי מסס הופמן** בנושא השוואה בשכיחות השגרות המשפחתיות בין משפחות לילד עם התפתחות נורמטיבית ובין משפחות לילד עם שיתוק מוחין בהנחיית **ד"ר נעמי וינטראוב** במסגרת לימודי המוסמך בחוג לריפוי בעיסוק באוניברסיטה העברית, ירושלים.

מילות מפתח: שיתוק מוחין, מודל אקולוגי של תפקוד האדם, שגרות משפחתיות, טיפול קבוצתי

תקציר

המאמר שלהלן מתאר טיפול קבוצתי של ארוחת צהריים משותפת שנערך במהלך ארבע השנים האחרונות בכיתה י' בביה"ס "און". הרציונל לטיפול קבוצתי זה נשען על המודל האקולוגי כבסיס לבחירת הסביבה הטבעית של התלמיד וההקשרים שהיא מספקת כפורמט טיפולי, ועל חשיבותן של שגרות משפחתיות להתפתחות החברתית-רגשית של תלמידים מתוך הנחה שהמיומנויות שירכשו התלמידים בקבוצה יבואו לידי ביטוי גם במסגרת המשפחתית בליווי הדרכה של הצוות המטפל. מטרת הקבוצה היו העלאת מידת ההשתתפות במיומנות אכילה במהלך ארוחה משותפת והעלאת מידת ההשתתפות בהקשר החברתי. השימוש באכילה משותפת כאמצעי טיפול קבוצתי מאפשר לתלמידים התנסות בקרב קבוצת השווים ומאפשר להם להשתמש ביכולת חיקוי. אמצעי זה מערב מיומנויות מוטוריות ותחושתיות עם דרישות למיקוד, תכנון, שמירה על רצף פעילות, שימוש בכלים, הרגלי אכילה מסודרים על יד שולחן, אחריות, מחויבות, קשר בין המשתתפים, הבנת סיטואציות חברתיות, הנאה מהתוצר הסופי, תחושת מסוגלות והעצמה. סידור הכיתה לקראת הארוחה והכנת השולחנות וניקוי המרחב האישי והכיתתי בסיום, מקנים הרגלי עבודה ומאפשרים חלוקת אחריות בין התלמידים. על מנת לבחון את עמדות התלמידים בנושא הארוחה פותח שאלון לתלמידים ולצוות הכיתה. המשוב שנתנו התלמידים מלמד על שינוי הן בתחום התפקודי והן בתחום החברתי. ממצאי שאלון צוות הכיתה מלמדים כי עדיין מוקדם להעביר את הקבוצה לשגרה יום-יומית בהנחיית צוות הכיתה.